

Rada Powiatu Bieszczadzkiego

Rada Powiatu Przemyskiego

Rada Miejska w Birczy

PETYCJA

**Rady Powiatu Bieszczadzkiego, Rady Powiatu Przemyskiego
oraz Rady Miejskiej w Birczy z dnia 16 lutego 2024 roku
do Prezesa Rady Ministrów Pana Donalda Tuska
w sprawie wsparcia działań, podejmowanych przez te samorządy, mających
na celu zmianę decyzji Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia
2024 r. o ograniczeniu wyrębów przewidzianych na 2024 r. i kolejne lata
w polskich lasach**

Na podstawie w art. 63 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., treści art. 221 Kodeksu postępowania administracyjnego i ustawie o petycjach z dnia 11 lipca 2014 r., Radni Rady Powiatu Bieszczadzkiego, Powiatu Przemyskiego oraz Rady Miejskiej w Birczy zwracają się do Prezesa Rady Ministrów Pana Donalda Tuska o wsparcie działań, podejmowanych przez nasze samorządy, **wyrażających zdecydowany sprzeciw wobec sposobu i formy wprowadzenia ograniczeń w funkcjonowaniu gospodarki leśnej na terenie powiatów bieszczadzkiego i przemyskiego, wprowadzonych decyzją Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia 2024 r.**

W związku z decyzją Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia 2024 r. oraz podjętymi działaniami Rada Powiatu Przemyskiego, Rada Powiatu Bieszczadzkiego i Rada Miejska w Birczy **stanowczo żądają:**

- 1. Wycofania decyzji o zakazie wycinki wydanej przez Ministra Klimatu i Środowiska – Lasom Państwowym i umożliwienia Zakładom Usług Leśnych wykonywanie zleconych prac zgodnie z umowami zawartymi na 2024 rok i możliwością ich wykonywania w latach następnych.**
- 2. Przeprowadzenia szerokich, z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska, przedstawicieli Lasów Państwowych, Zakładów Usług Leśnych, firm transportowych oraz zakładów przetwórstwa drzewnego, konsultacji w zakresie wprowadzenia nowych form ochrony przyrody w Lasach Państwowych bez nagłego (z dnia na dzień), nieprzemyślanego wprowadzania tych zmian ze skutkami działającymi wstecz.**

3. **Spotkania z Ministrem Klimatu i Środowiska w celu określenia realnych perspektyw funkcjonowania branży usług leśnych i przetwórstwa drzewnego, także w świetle nowotworzonych Planów Urządzania Lasów.**
4. **Żądamy ujawnienia lokalizacji 20% wyłączeń „z wycinki” najcenniejszych przyrodniczo obszarów leśnych, o których mowa w umowie koalicyjnej z listopada 2023 roku.**

Decyzja Ministra Klimatu i Środowiska odbierana jest przez nasze samorządy jako zapowiedź działań zmierzających do ustanowienia kolejnej formy ochrony przyrody na naszym terenie bez podjęcia konsultacji i przestrzegania norm prawnych oraz pominięcia interesu społecznego mieszkańców. Taką próbę podejmowano już w 2017 r. na wniosek Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze, w sprawie powołania „wymyślnego” rezerwatu „Reliktowa Puszcza Karpacka”. Regionalna Rada Ochrony Przyrody z przyczyn merytorycznych i formalnych nie wydała w tej sprawie żadnej opinii, co uniemożliwiło wydanie stosownego Zarządzenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W odróżnieniu od tworzenia parku narodowego procedura tworzenia rezerwatu przyrody nie przewiduje udziału samorządów. Postępowanie takie jest niejako drogą na skróty i zmierza do pozbawienia głosu lokalnej społeczności oraz samorządów. Służy głównie do ominięcia przepisów dotyczących tworzenia Parków Narodowych.

Park narodowy – jako forma ochrony przyrody obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na obszarze którego ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Utworzenie parku narodowego, podobnie jak rezerwatu przyrody, eliminuje możliwość prowadzenia jakiegokolwiek, poza ograniczoną turystyką, działalności gospodarczej człowieka. Projekt objęcia określonego obszaru naszych powiatów kolejną formą ochrony przyrody wywołuje poważne zaniepokojenie lokalnych społeczności oraz samorządów, które obawiają się katastrofalnych skutków gospodarczych i społecznych.

Należy zwrócić uwagę, że na obszarze powiatów bieszczadzkiego i przemyskiego, znajdują się tereny, które bez wątpienia są cenne przyrodniczo, na których oprócz ścisłej ochrony, prowadzona jest również racjonalna działalność gospodarcza opierająca się na wykorzystaniu tych zasobów przyrodniczych. Prowadzona jest gospodarka leśna oparta o pozyskanie drewna i jego przerób, ale też wykonywanie nowych nasadzeń zgodnie z planami urządzania lasów. Są to tzw. lasy gospodarcze, gdzie dokonuje się cięć sanitarnych, pozyskuje się drewno z drzewostanów dotkniętych chorobami, zaatakowane np.: jemiołą czy innymi szkodnikami oraz wycina drzewa osiagające wiek rębny odsłaniając zdrowe młodniki, które za kilkadziesiąt lat też będą mogły być pozyskane. Jest to przykład dbałości o stan zdrowia lasów i korzyści ekonomiczne z takiego gospodarowania.

Z tytułu istniejących form ochrony przyrody już ok. 3 tys. ha tylko lasów Nadleśnictwa Bircza jest wyłączonych z gospodarki leśnej, co stanowi powierzchnię ponad 10 % Nadleśnictwa. Duża lesistość na tym terenie wynosząca ponad 60 % i brak warunków do intensywnego rolnictwa powoduje, że miejsca pracy związane są głównie z gospodarką leśną

i przetwórstwem drewna. Liczne formy ochrony przyrody mocno ograniczają korzystanie z odnawialnego surowca jakim jest drewno. Tymczasem potężne ilości drewna (wg. Inwentaryzacji Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Przemyśle) ok. 640 tys. m³ gnije w lesie.

Tym samym decyzja z dnia 8 stycznia 2024 r. o ograniczeniu wycinki tylko w Nadleśnictwie Bircza pozbawiła pracy ok. 400 osób bezpośrednio pracujących przy pozyskaniu i przetwórstwie drewna. Z dnia na dzień pracę straciły osoby, które w wielu przypadkach są jedynymi żywicielami rodzin. Z zebranych informacji od zakładów usług leśnych i leśników z terenu Nadleśnictwa Bircza wynika, iż wprowadzone przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska ograniczenia dotyczą bezpośrednio 12 leśnictw i obejmują ok. 56 tys. m³ pozyskania. Należy zauważyć, że w przeliczeniu na 1000 m³ pozyskiwanego drewna zakłada się jeden etat, co daje nam prosty rachunek: 56 tys. m³ daje 56 etatów (jeśli chodzi tylko o pozyskanie). Na podkreślenie zasługuje fakt, iż jak informują pracownicy branży drzewnej w przetwórstwie przyjmuje się na 1 etat na 170 m³ przerobionego drewna (m. in. tartaki). Z tych szacunków wynika, że ma to wpływ na kolejne 330 osób. Sytuacja taka powoduje utratę wielu cennych na tym terenie miejsc pracy, utratę środków do życia dla kilku tysięcy osób i jest nie do przyjęcia. Ponadto wielu właścicieli firm utrzymujących się z pracy w leśnictwie dokonało zakupów maszyn, urządzeń, sprzętu zrywkowego i transportowego na kredyt i w drodze leasingu. Zobowiązania te pozostają do spłaty pomimo braku pracy. Nie można tak postępować z ludźmi, którzy każdego dnia wkładali ogrom wysiłku w uczciwe realizowanie swoich obowiązków.

Obecnie obowiązujący Plan Urządzania Lasu (PUL) na lata 2017 - 2026 dla Nadleśnictwa Bircza przewiduje pozyskanie mniej o 41 tysięcy m³ drewna niż w poprzednio obowiązującym w latach 2007 - 2016 PUL dla Nadleśnictwa Bircza. Taki zakres pozyskania drewna gwarantuje zrównoważoną gospodarkę leśną bez szkody dla istniejących drzewostanów.

Nie bez znaczenia jest fakt, że większość planowanych do wyłączenia obszarów jest już objętych różnego rodzaju formami ochrony przyrody. Są to m.in.: Bieszczadzki Park Narodowy, Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego, specjalne obszar ochrony (SOO), użytki ekologiczne, rezerваты, pomniki przyrody. Na tych powierzchniach nie prowadzi się gospodarki leśnej. Przyroda na tym obszarze chroniona jest już od wielu lat, a najlepszym dowodem na to, jest dobrze zachowany jej obecny stan.

Dotychczas podejmowane działania przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz parlamentarzystów są mało skuteczne. Całkowicie pominięto ludzi zamieszkujących i pracujących na tych terenach, co wywołuje ogromne rozgoryczenie i niepokój o ich przyszłość. A są to pełnoprawni obywatele Polski.

Jedynie wyprzedzające, transparentne i uczciwe przeprowadzenie rozmów z wszystkimi grupami, których działania Ministerstwa spychają na margines społeczny gwarantuje im podmiotowość. Nazywanie incydentalnych, skrycie, z wybranymi nielicznymi jednostkami rozmów – konsultacjami jest zwykłym ignorowaniem faktów i społeczeństwa.

Uważamy, że tworzenie form ochrony o najwyższym rygorze ochrony powinno być poprzedzone określeniem i zhierarchizowaniem obszarów najbardziej wartościowych i najcenniejszych przyrodniczo oraz obszarów, na których może być prowadzona działalność gospodarcza. Proces ten powinien być prowadzony przy szerokich konsultacjach z lokalną społecznością, samorządami, Lasami Państwowymi i organizacjami ekologicznymi i po wypracowaniu konsensusu społecznego taki projekt powinien zostać skierowany do zatwierdzenia i realizacji. Uzyskanie poparcia społecznego jest kluczowym elementem przy tworzeniu nowych obszarów chronionych.

Przy tworzeniu nowych form ochrony przyrody powinno się brać pod uwagę nie tylko oczekiwania niektórych środowisk domagających się rozszerzenia ochrony przyrody, ale również możliwości gospodarcze kraju i możliwości pozyskania środków na tego typu przedsięwzięcia. Należy zwrócić uwagę na ogromne niedoinwestowanie istniejących już parków narodowych, co świadczyć może o tym, że powołano je bez przygotowania i bez analizy możliwości finansowych państwa do tworzenia i utrzymania tego typu struktur.

Rady Powiatu Bieszczadzkiego, Powiatu Przemyskiego i Rada Miejska w Birczy **wyrażają sprzeciw wobec prób zmian legislacyjnych eliminujących udział samorządów** w procesie tworzenia nowych form ochrony przyrody, w tym form o najwyższych rygorach ochrony, a także wobec prób tworzenia rezerwatów. Skuteczna realizacja ochrony przyrody w krajowym systemie prawnym, jak również wypełnianie przez te jednostki misji, jaką jest zachowanie najcenniejszych w kraju walorów przyrodniczych wymaga osiągnięcia konsensusu społecznego oraz udziału samorządu terytorialnego w procedurze tworzenia i ewentualnej zmiany powierzchni obszarów ściśle chronionych. Najbardziej pożądane jest, aby tworzenie i określanie granic obszarów chronionych odbywało się przy czynnym udziale zainteresowanych stron, w tym przedstawicieli samorządów, poprzez konsultacje społeczne, co pozwoli na wypracowanie odpowiednich, możliwych do przyjęcia stanowisk. W tym celu konieczne jest utrzymanie dotychczasowej formy uzgodnienia przez jednostki samorządu terytorialnego przedmiotowych projektów.

Przewodniczący
Rady Powiatu Bieszczadzkiego

Wiceprzewodniczący
Rady Powiatu Przemyskiego

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Birczy

Bircza, 16 lutego 2024 rok.